

NORSK LOVTIDEND

Utgitt etter offentlig tiltak ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 12

Utgitt 10 april.

1947

Innhold.

Side

Skr. om endring i § 3 i vedtekten om off. forestillinger for Oslo ...	153
» om vedtekt til bygningslovens § 89 for Aker	153
» om at bygningslova og brannlova skal gjelda for eit strok av Rosendalbygda i Kvinnherad	154
» om endr. av feieregulativet for Fredrikstad	154
» om do. i § 1 i lukningsvedtekten for Follidal	155
Midlert. lov om militære rekvisisjoner i overgangstiden etter krigens slutt	155
Lov om å lengja prioritetsida for panterentur	156
Mellombels lov om tillegg til § 21 i lov om fengselsstellet og om tvangsarbeid	156
Res. om at Finnmark fylke og av Troms fylke en del herreder skal anses som krigsrammet etter tuberkuloseloven	157
» om forskrifter om arbeidsløshetstrygd for sjømenn i utenriks fart	157
» om trekk i hyren for syketrygdde sjømenn	160
» om avgift på grønsaker og frukt	160
» om forbud mot bruk av kastenot i Bindal	161
» om do. ved utløpet av Søgneelva	161
» om kodifikasjon av vegloven	162

Skrivelse fra Justisdepartementet.

20 mars.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 16 januar 1925, jfr. lov av 22 mai 1875 angående adgangen til å gi dramatiske og andre offentlige forestillinger m. v., stadfester Justisdepartementet herved vedtak av Oslo bystyre i møte 21 februar 1947, hvorved avsnitt B i § 3 i vedtekten om offentlige forestillinger for Oslo utgår og avsnitt A gis følgende tilføyelse som nytt 2. punkt.

Unntatt herfra er konserter som holdes av orkester- eller musikkforeninger som har direkte eller indirekte støtte av stat eller kommune eller har fremme av musikklivet til formål.

Skrivelse fra Forsyningsdepartementet.

21 mars.

I henhold til § 3 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 stadfester departementet vedtak av Akers herredstyre i møte 18

21 mars. februar 1947 om vedtekt til bygningslovens § 89 for Aker (ny § 53 i bygningsvedtektene for Aker) sålydende:

I bygning med støpte golv og for øvrig brannsikker innredning kan det med brannstyrets samtykke tillates innredet rom til varig opphold for mennesker i 5 etasjer med uhindret adgang til 1 trapp når det er høyst 3 leiligheter i hver etasje om hver trapp og når hver leilighet i 2.—5. etasje har uhindret adgang til balkong som lett kan nås med brannvesenets motorstiger. Hvis det i noen av etasjene er 3 leiligheter om 1 trapp, tillates ikke direkte forbindelse mellom trapperom og kjeller. Hver trappeblokks grunnflate må ikke være større enn 300 m².

22 mars. **Skriv frå Forsyningsdepartementet.**

I medhald av § 1 i bygningslova frå 22 februar 1924 og § 65 i brannlova frå 15 august 1908 fastset departementet at dei nemnde lovene skal gjelda for eit strok av Rosendal-bygda i Kvinnherad, Hordaland fylke, innafor desse grensene:

Grensa tek til i Beinaviki på Nes ved nausttufta til Rakel Bråtun og går i aust-sør-austleg retning i rett line til Skåluren og fylgjer kanten av Bjørkestrålet til Øvre Høsnhaug, og derifrå i rett line til elva ved kraftstasjonen til Rosendal elektrisitetsverk. Grensa fylgjer så vestre sida av Mehlselva til Hattebergselva og fylgjer vidare den sørlege sida av Hattebergselva i aust-sør-austleg retning til skiftelina mellom eigedomene til Johs. Seglem og Den Weis-Rosenkronske Stiftelse og fylgjer denne skiftelina til høgspintlina Hatteberg—Bråtet, og vidare denne til grensa mellom ytre Bråtet og Skeiskogen og fylgjer grensa mellom utmark og innmark til sjøen ved Klokkaraneset. Derifrå går grensa frå sjøen attende til utgangspunktet.

Grensene er teikna inn på eit kart som ligg i departementet.

24 mars. **Skrivelse fra Forsyningsdepartementet.**

I henhold til § 19 i lov om brannvesenet av 15 august 1908 godkjennes med dette endring av feieregulativet for Fredrikstad, slik at takstene nå blir følgende:

Skorsteinspipe eller loddpipe

gjennom 1 etasje	kr. 0,80
» 2 »	» 1,20
» 3 »	» 1,60
» 4 »	» 1,90
» 5 »	» 2,10

Fabrikkpiper etter høyden kr. 5 til kr. 15.

Anbringere kr. 0,40 pr. stk.

Trukne rør over 1,5 meter lengde 0,10 pr. meter.

Skrivelse fra Sosialdepartementet.

25 mars.

I medhold av § 1 i lov nr. 5 av 25 juli 1913, om lukningstid for utsalgssteder, jfr. kongelig resolusjon av 25 april 1924, stadfester departementet med noen redaksjonelle endringer det vedtaket som kommunestyret i Foll dal herred, Hedmark fylke, har gjort i møte 25 juni 1946, jfr. vedtak i møte 28 februar 1947, til endring i § 1 i den gjeldende vedtekt om lukningstid for utsalgssteder i kommunen.

Endringen skal gjelde inntil videre fra og med 15 april 1947.

Fra samme dag opphører den eldre vedtekts § 1 å gjelde.

Den endrede paragraf 1 kommer deretter til å lyde så:

§ 1. Utsalgssteder for varer skal med de unnatak som er nevnt nedafor holdes lukket fra kl. 17 til kl. 9 de 5 første dager i veka. På lørdager (herunder påske- og pinseften) og på julaften, holdes lukket fra kl. 15 til neste virkedags morgen kl. 9.

1 og 17 mai holdes utsalgsstedene helt lukket.

Midlertidig lov om militære rekvisisjoner i overgangstiden etter krigens slutt. 28 mars.
Nr. 1.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 13 mars 1947 sålydende:

§ 1. Til bruk for militære myndigheter kan enhver pålegges midlertidig å avstå bruksrett over fast eiendom (med tilhørende løsøre) eller rettighet over slik eiendom.

Avståing kan bare kreves til fremme av nødvendige formål hørende under den militære tjeneste eller forvaltning.

§ 2. Krav om avståing fremmes av den norske militære myndighet som Kongen eller den han gir fullmakt bestemmer.

§ 3. Krav om avståing skal utferdiges skriftlig. Når avståing har funnet sted gis skriftlig kvittering. Ved frigivelse gis skriftlig bevis herfor.

§ 4. Erstatning for avståingen fastsettes av Kongen eller den han gir fullmakt.

Kongen eller den han gir fullmakt, kan gi nærmere regler om erstatningen, herunder fastsette taksten for avståing av bestemt art.

§ 5. Denne lov trer i kraft straks og gjelder til utgangen av 1949.

Fra lovens ikrafttreden oppheves provisorisk anordning av 21 september 1945 om rekvisisjoner til bruk for alliert eller norsk myndighet.

Rekvisisjoner som har funnet sted med hjemmel i den nevnte anordning eller med hjemmel i lov av 27 juli 1896 om militære rek-

28 mars. visisjoner i krigstilfelle og som vil kunne kreves etter denne lov,
 Nr. 1. står etter lovens ikrafttreden ved makt uten fremsettelse av nytt krav, dersom ikke eiendommen særskilt blir frigitt.

Forskrifter om godtgjøring som er fastsatt med hjemmel i den nevnte anordning, gjelder fortsatt for avståing som kreves eller opprettholdes etter denne lov inntil de i tilfelle blir opphevet eller avløst av nye regler.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 28 mars 1947.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

28 mars. Lov om å lengja prioritetsida for pante-
 Nr. 2. rentur.

VI HAAKON, Noregs Konge, gjer kunnigt:

at Oss er fyrelagt vedtak frå Stortinget av 24 mars 1947 som lyder so:

§ 1. For pant i fast eigedom som har lide serleg verdminsk av krigshendingar går fristen etter rettarbota frå 12 mars 1790 ikkje ut før 1 april 1948.

§ 2. Denne lova tar til å gjelde 1 april 1947. Ho gjeld ikkje der føreretten då alt er tapt.

Di hev Vi godkjent og stadfest, liksom Vi hermed godkjenner og stadfester dette vedtaket som lov, under Vår hand og riksseglet.

Gjeve på Oslo slott 28 mars 1947.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

28 mars. Mellombels lov om tillegg til § 21 i lov om feng-
 Nr. 3. selsstellet og om tvangsarbeid av 12 desember 1903.

VI HAAKON, Noregs Konge, gjer kunnigt:

at Oss er fyrelagt vedtak frå Stortinget av 24 mars 1947 som lyder so:

§ 1. Reglane i § 21 i fengselslova, om utslepping på prøve, får for fangar som er dømde i tida 1 juli 1945 til 31 mars 1949 dette avvik:

1. Har fangen den dagen han tar til å sone, krav på frådreg for 28 mars. varetekt, skal det som er meir enn 90 dagar av dette frådreg, Nr. 3. takast med når det vert rekna ut kva dag han kan sleppa ut på prøve.
2. Fangen kan verta slept ut på prøve, endå om han ikkje skal sone så mykje som 5 månader når varetektstida er frårekna, og endå om han ikkje har sona så mykje som 4 månader av tida som er att når varetektstida er frårekna.

§ 2. Kongen gjev nøyare reglar om utslepping på prøve etter denne lova.

§ 3. Denne lova tek til å gjelda straks.

Mellombels lov av 10 mai 1946 om tillegg til § 21 i lov om fengselsstellet og om tvangsarbeid av 12 desember 1903 held opp å gjelda frå same tid.

Di hev Vi godkjent og stadfest, liksom Vi hermed godkjenner og stadfester dette vedtaket som lov, under Vår hand og riksseglet.

Gjeve på Oslo slott 28 mars 1947.

HAAKON
(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

Kongelig resolusjon.

28 mars.

I medhold av midlertidig lov av 22 november 1946 om tillegg til lov av 8 mai 1900 angående særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sykdommer, § 2 bestemmes:

Som krigsrammet skal anses Finnmark fylke og av Troms fylke herredene Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvænangen.

Kongelig resolusjon.

28 mars.

I medhold av § 38 i lov om trygd mot arbeidsløshet av 24 juni 1938, jfr. tilleggslov av 13 desember 1946, blir det fastsatt følgende forskrifter om arbeidsløshetsstrygd for sjømenn i utenriks fart:

§ 1. Arbeidstakere som er syketrygdet etter lov om syketrygd § 100, punkt 1, jfr. § 101, punkt 1, skal uten omsyn til inntekts størrelse være pliktige til arbeidsløshetsstrygd på de vilkår som er fastsatt i disse forskrifter. Unntatt fra plikten til arbeidsløshetsstrygd er dog arbeidstakere i fangst og fiske, herunder bearbeiding av fangsten utafor riket.

28 mars.

Når det er tvil om noen er unntatt fra trygdeplikt, avgjør Direktoratet for arbeidsløshetsstrygd saken.

Bestemmelsene i lov om trygd mot arbeidsløshet av 24 juni 1938 med tilleggslover gjelder når intet annet framgår av disse forskrifter.

§ 2. En trygdet som under arbeidsløshet oppholder seg i riket får dagpenger etter klasse 6 i lov om trygd mot arbeidsløshet § 4, og i tilfelle tillegg etter reglene i samme paragraf. Har han forsørgede i utlandet ytes tillegg etter satser som fastsettes av Sosialdepartementet.

I utlandet betales stønad til trygdede som under arbeidsløshet oppholder seg innen de områder Sosialdepartementet bestemmer. Departementet fastsetter satser for dagpenger og tillegg.

I den tid trygdede får dagpenger av arbeidsløshetsstrygden skal han syketrygdes for arbeidsløshetsfondets regning. Sosialdepartementet gir nærmere regler herom.

§ 3. For å få dagpenger av arbeidsløshetsstrygden må en trygdet:

- 1) være arbeidsfør,
- 2) være arbeidsløs og ha meldt seg som arbeidssøker,
- 3) ha oppfylt sine plikter etter hyrekontrakten,
- 4) ikke rammes av bestemmelsene i lov om trygd mot arbeidsløshet § 10, punkt 1—6 og 8—10.

Bestemmelsene i lov om trygd mot arbeidsløshet § 5, punkt 4, gjelder ikke når trygdede er arbeidsløs i utlandet.

Ved første gangs stønad må en trygdet ha vært i trygdepliktig arbeid minst 10 måneder i løpet av de siste 4 år.

I riket skjer melding som arbeidssøker i samsvar med bestemmelsene i lov om trygd mot arbeidsløshet § 11.

I utlandet skjer melding som arbeidssøker til norsk konsulat. Når det på stedet er etablert særskilt norsk institusjon for hyreformidling, skjer meldingen til denne. Meldingen foretas minst en gang i uken og ellers så ofte vedkommende institusjon anser det påkrevd.

§ 4. Trygden yter dagpenger i inntil 15 uker i løpet av 12 måneder. Ved beregningen av stønadstiden tas omsyn til eventuelle tidligere utbetalinger av dagpenger både i riket og i utlandet i nevnte tidsrom.

Den som har hatt dagpenger i 15 uker i løpet av 12 måneder, kan under arbeidsløshet i utlandet igjen få dagpenger når han har vært i trygdepliktig arbeid i minst 3 måneder, dog bare 2 ukers stønad for hver måned han påny har vært i trygdepliktig arbeid.

Bestemmelsene i lov om trygd mot arbeidsløshet § 6 får ikke anvendelse når trygdede oppholder seg utafor riket.

Får en sjemann som er trygdet etter disse forskrifter midler-

tidig arbeid som medfører trygdeplikt etter bestemmelsene i lov om 28 mars. trygd mot arbeidsløshet og varer ikke arbeidet utover 12 dager, skal eventuell stønad under arbeidsløshet utbetales etter disse forskrifter.

§ 5. En trygdet som blir arbeidsløs i utlandet kan ytes hjelp til reise og flytning når han ikke etter lov eller avtale tilkommer slik hjelp. For å få hjelp av arbeidsløshetstrygden må han være sikret arbeid på det nye sted og fylle vilkårene i § 3. Hjelpen kan ikke være høyere enn dagpenger i 6 uker, forsørgingstillegg ikke reknet med. Begrensningen etter § 4, første setning gjelder ikke.

§ 6. I riket settes krav om stønad fram i samsvar med bestemmelsene i lov om trygd mot arbeidsløshet § 12, første ledd. Trygdede må framvise sjøfartspatent, sjøfartsbok eller sertifikat og ellers gi de opplysninger som måtte anses nødvendige for å godtgjøre retten til stønad. Arbeidsløshetsnemnda i oppholdskommunen tar så avgjerd om stønad. Stønadens blir å utbetale av det stedlige arbeidsløshetsfond gjennom trygdekassen på stedet. Dagpenger utbetales i etterskott for hver uke.

I utlandet settes krav om stønad fram for den institusjon som skal motta melding i henhold til § 3, siste ledd. Denne institusjon tar på grunnlag av framlagte sjøfartsdokumenter og opplysninger som nevnt i foregående ledd avgjerd om stønad. Dagpenger utbetales i etterskott for hver uke.

Direktoratet for arbeidsløshetstrygd gir nærmere regler om framsetting av stønadskrav, om avgjerd og om utbetaling av stønad.

§ 7. For hver trygdet skal det betales en månedspremie så lenge arbeidsforholdet varer eller så lenge den trygdede oppebærer hyre.

Når en trygdet er fritatt for premie etter lov om syketrygd, faller også premien til arbeidsløshetstrygden bort.

Premien betales alltid for en hel kalendermåned, uansett hvilken dag i måneden trygdeplikten inntrådte eller opphørte, dog slik at det ikke for noen måned skal betales mer enn den fastsatte månedspremie.

Premien utgjør kr. 4,80 pr. måned, hvorav en halvpart faller på arbeidsgiveren og en halvpart på medlemmet selv.

Premien innkreves samtidig med og på samme måte som premien til syketrygden.

Strykning av premie må godkjennes av Direktoratet for arbeidsløshetstrygd eller den direktoratet gir fullmakt.

Kommunetilskottet utgjør kr. 1,20 pr. trygdet pr. måned. Det skal betales av den samme kommune som betaler tilskott til syketrygden og innkreves samtidig med og på samme måte som dette.

28 mars.

§ 8. Premier og komunetilskott for arbeidstakere som trygdes i henhold til disse forskrifter går til et særskilt arbeidsløshetsfond som utreder alle utgifter i forbindelse med arbeidsløshetsstrygden for nevnte arbeidstakere når intet annet er fastsatt.

Styre for fondet er Statens Arbeidsløshetsråd.

§ 9. For anke gjelder bestemmelsene i lov om trygd mot arbeidsløshet kap. 5.

Departementet kan dog bestemme at en trygdet som oppholder seg i utlandet kan bringe saken inn for en stedlig ankenemnd oppnevnt av departementet. Slik nemnd skal bestå av en uavhengig formann og en representant for redere og en for sjømenn med personlige varamenn. Ankefristen er 2 uker reknet fra den dag trygdene ble kjent med vedtaket. Den stedlige ankenemnds avgjørd kan prøves etter bestemmelsene i lov om trygd mot arbeidsløshet kap. 5.

§ 10.

1. Disse forskrifter trer i kraft 1 mai 1947.
2. Inntil Sosialdepartementet bestemmer annet foretar Det norske Innskudds- og Trekkontor innkreving av trygdedes og arbeidsgiverens del av premien til arbeidsløshetsstrygden og avholder kommunetilskottet hos trygdedes skattekommune ved utbetaling av skattetrekk til denne.

28 mars.

Kongelig resolusjon.

De redere som beskjeftiger skip under norsk flagg i utenriks fart, pålegges å trekke i hyren fra 1 mai 1947 for syketrygdde sjømenn ansatt på sådanne skip den del av avgiften til Velferdsfondet som i henhold til lov om opprettelse av et Velferdsfond og et Velferdsråd for sjøfolk av 13 desember 1946, nr. 7, § 2, skal utredes av sjømannen med kr. 0,60 pr. måned. Det trukne beløp skal av rederen månedlig innsendes til Det norske Innskudds- og Trekkontor, Oslo, sammen med den del av av avgiften, kr. 0,60 pr. måned som det er pålagt rederen å utrede etter samme lovs bestemmelse.

Fra 1 juli 1947 oppkrever Det norske Innskudds- og Trekkontor også statens andel av velferdsavgiften.

28 mars.

Kongeleg resolusjon.

I samhøve med § 4 i mellombels lov frå 10 juli 1936 til å fremja omsetnaden av jordbruksvaror, jfr. lov frå 2 august 1946, vert det gjeve desse føresegner om avgift på grønsaker og frukt:

§ 1. I tida til og med 31 mars 1948 skal det svarast avgift av alt sal frå produsent av epler, pærer, plommer, kirsebær (moreller) og av grønsaker av desse slag:

Kål av alle slag, gulrøter, matneper, selleri, purre, raudbeter, 28 mars.
matlauk av alle slag, melonar, tomatar, agurkar, persille, spinat, erter
og bønner, graskar, pastinakk, jordskokk, peparrot, rabarbra, aspar-
ges, redikkar, salat, sjampinjong og dill.

§ 2. Avgifta vert fastsett til 2 % av salssumen. Avgifta vert
rekna av brutto salssum frå produsent (notasum inklusive frakt og
emballasje og mogleg avgift til staten, der denne er teke med i prisen
på vara).

§ 3. Unnateke frå avgiftsplikta er sal frå produsent til arbei-
darar på garden eller i gartneri- eller hagebruksverksemda og lever-
anser til oppfylling av kår- og forpaktningskontrakter. Med godkjen-
ning frå departementet kan Omsetningsrådet gjeva føresegnar om fri-
taking for avgift på anna småsal. Når serlege grunnar talar for det,
kan Omsetningsrådet taka fri for avgift i det einskilde tilfelle.

§ 4. Det er sett straff for brot på desse føresegnene.

§ 5. Desse føresegnene trer i kraft 1 april 1947. Frå same dag
fell bort kongeleg resolusjon frå 16 august 1946 om føresegnar om
avgift på frukt.

Kongelig resolusjon.

28 mars.

I. I medhold av lov om laks- og sjørrettfiskeriene m. v. av 27
februar 1930 § 29, jfr. § 39, siste ledd, bestemmes at det ved ut-
løpet av Aelva i Bindal herred, Nordland fylke, er forbudt å
bruke kastenot (dragnet) til fangst av fisk i sjøen på den strek-
ning som ligger innanfor en linje fra Grovenbakkens utløp til botn
av Vargsteinbukta på Ulvik.

II. Overtredelse av bestemmelsen er straffbar.

III. Denne bestemmelse trer i kraft 15 april 1947 og gjelder
inntil vidare.

Kongelig resolusjon.

28 mars.

I. I medhold av lov om laks- og sjørrettfiskeriene m. v. av 27
februar 1930 § 29, jfr. § 39, siste ledd, bestemmes at det i månedene
juni og juli er forbudt å bruke kastenot på en strekning ved utløpet
av Søgneelva, Vest-Agder fylke, som ligger innanfor de rette
linjer mellom Grundeholmens sørende til Saltholmens nordende og
derfra til Nodeholmens nordende og vidare til en stor stein som
kalles Svollen. For de fiskerier hvor kastenot med maskevidde på
5,8 cm eller mer mellom knutene ble brukt før matrikkelrevisjonen
i henhold til lov av 6 juni 1863 og hvor fisket herunder ble tatt i
betraktning til forhøyelse av eiendommens matrikkelsskyld, er det
allikevel tillatt å bruke kastenot med maskevidde som nevnt i foran-
nevnte tidsrom fra tirsdag kl. 18 til fredag kl. 18.

28 mars. Forbudet er ikke til hindring for at det til fangst av sild, brisling, sei eller makrell brukes nøter hvis lengde er minst 150 m og dybde minst 18 m og med den vanlige maskevidde for sild- og brislingnøter i hele sin lengde og dybde.

II. Brudd på denne bestemmelse er straffbart.

III. Denne resolusjon trer i kraft 15 april 1947 og gjelder inn-til videre.

28 mars. **Kongelig resolusjon.**

Det inntas en kodifisert utgave i Norsk Lovtidends første avdeling av vegloven av 21 juni 1912 med endringslover i samsvar med framlagte utkast.

Vegloven (kondifisert).

Lov om vegvesenet av 21 juni 1912 således som den lyder etter de ved lover av 14 august 1918 nr. 4 §§ 2 og 76, 20 februar 1926, 24 juni 1931, 19 mai 1933, 13 mars 1935, 24 juni 1938 og 22 november 1946 foretatte endringer.

FØRSTE DEL.

Om offentlige vegger på landet.

Kapitel I.

Om offentlige veggers inndeling, anlegg og nedleggelse.

§ 1. Ved offentlige vegger på landet forstås vegger, som står til almenhetens bruk og vedlikeholdes ved foranstaltning av stat, fylke eller herred samt er offentlig tilsyn undergitt.

Disse vegger er to slags:

1. Hovedveger, nemlig:

- a) viktigere vegger, som forbinder riket med naborike eller fylker innbyrdes og
- b) viktigere gjennomgangsveger som vedlikeholdes for motorvognavgifter (vegavgiftene) med eller uten distriktsbidrag — riksveger og
- c) vegger, som innen et fylke beforder gjennomgangsferdsel mellom to eller flere herreder eller tjener en vesentlig del av et herred som eneste eller viktigste adkomst til by eller annet knutepunkt for ferdsel.

2. Bygdeveger, hvortil regnes alle andre offentlige vegger.

§ 2. Undersøkelse av nye hovedveganlegg iverksettes av den 28 mars. sentralmyndighet, hvorunder vegvesenet er henlagt, eller av fylkesvegstyret etter innhentet samtykke av sentralmyndigheten.

Anlegg av nye eller omlegging av eldre hovedveger med bruer skal i alminnelighet utføres for statskassens regning med eller uten distriktsbidrag etter beslutning for hvert enkelt tilfelle av vedkommende bevilgende myndigheter, hvem planer og overslag forelegges.

§ 3. Undersøkelse og planleggelse av nye eller omlegging av eldre bygdeveger iverksettes av fylkesmannen etter vedkommende herredstyres anmodning. Bygging av sådanne veger eller bruer blir etter beslutning av vedkommende herredstyre, med eller uten bidrag av stat eller fylke, å utføre etter fylkesmannens foranstaltning. Planer og overslag forelegges herredstyret og i tilfelle fylkestinget og Stortinget.

Bestemmelsene i nærværende paragraf skal ikke være til hinder for, at statsbidrag til bygdeveger under særlige forhold bevilges på sådan måte, at bevilgningen ikke knyttes til bestemte anlegg, men blir å fordele mellom bygdeveganlegg innen vedkommende fylke etter fylkestingets nærmere bestemmelse.

§ 4. Ved anlegg av nye eller omlegging av eldre bygdeveger kan herredstyret bestemme, at utgiftene i den utstrekning, hvori de bæres av vedkommende herred, helt eller delvis skal bestrides ved kjøring eller annet naturalarbeide av brukere av matrikulert jord etter deres eiendommens matrikkelskyld.

Herredstyret kan fritta bruk av 25 øres skyld og derunder samt avsidesliggende gårder for å yde naturalarbeide.

For så vidt omhandlede arbeider ikke er opptatt på herredsbudsjettet, kan herredstyret bestemme, at det skal ydes et bidrag avpasset etter verdien av det arbeide, som i tilfelle ville falle på disse bruk.

Beslutningen skal inneholde bestemmelse om arbeidets fordeling mellom vedkommende brukere samt om forholdet mellom manns- og hestedagsverk og trenger for å være gyldig godkjennelse av fylkesvegstyret.

§ 5. Når et herred består av flere sogn, kan vedkommende sogns formenn og representanter beslutte, at utgiftene ved anlegg av ny eller omlegging av eldre bygdeveg skal utredes av sognekommunen.

Hva det i nærværende lov er bestemt om et herreds bygdeveger, gjelder også de her nevnte veger.

§ 6. Når det fra minst to tredjedeler av de interesserte eiere og brukere av matrikulert jord eller annen fast eiendom til herredstyret framkommer forslag om opparbeidelse av offentlig bygdeveg helt eller delvis ved bidrag fra de interesserte eiere og brukere av penger eller arbeide, og herredstyret beslutter vegen opptatt som bygdeveg,

28 mars. skal det, for så vidt minst halvdelen av det forutsatte bidrag er vedtatt, ved skjønn avgjøres, hvorledes det manglende bidrag skal fordeles mellom de interesserte.

Ingen kan pålegges et større bidrag, enn det svarer til den nytte, som skjønnen antar, han vil ha av anlegget med fradrag av hans frivillige bidrag. Når dette iakttas, kan ved ansettelse av det tvungne bidrag også tas hensyn til vedkommendes økonomiske evne.

Hvilke eiere eller brukere av matrikulert jord eller annen fast eiendom er interessert i anlegget, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn.

Utgiftene ved omhandlede skjønn bæres, for så vidt underskjønn angår, av herredet.

§ 7. Eldre hovedveger kan nedlegges som sådanne etter beslutning av vedkommende fylkesting med stadfestelse av Kongen.

Eldre bygdeveger kan nedlegges som sådanne etter beslutning av vedkommende herredstyre med fylkesvegstyrets stadfestelse.

§ 8. Finner fylkesvegstyret, etter at herredstyret har uttalt seg, at en veg, som nedlegges, helt eller delvis er påkrevet som framkomstveg, blir vegen eller en nærmere bestemt del av denne å utlegge til alminnelig bruk for de interesserte etter herredstyrets nærmere bestemmelse.

Hvis dette ikke skjer, kommer, for så vidt ny veg anlegges, verdien av den gamle veggrunn til avdrag i erstatningen for grunnavståelse til det nye veganlegg over samme eiendom etter et ved overskkomst eller skjønn bestemt beløp.

Nedlagt veg, som ikke utlegges til alminnelig bruk, og som heller ikke kommer til avdrag i anledning av nytt veganlegg, bør herredstyret — uten eller mot vederlag — overdra til den eller de eiendommer som støter til vegen. Eierne av disse eiendommer kan forlange veggrunnen avstått mot godtgjørelse, bestemt ved skjønn.

Går veg, som nedlegges, gjennom flere fylker, og det oppstår tvist om anvendelsen av nærværende paragrafs første ledd, avgjøres tvisten av vedkommende regjeringsdepartement.

Bestemmelser etter nærværende paragraf treffes av vedkommende regjeringsdepartement, for så vidt angår veger, som både er anlagt, og som vedlikeholdes utelukkende eller vesentlig for statens regning.

§ 9. Bygdeveg eller privat veg kan etter å være godkjent av fylkesmannen opptas som hovedveg, når beslutning herom fattes av fylkestinget med stadfestelse av Kongen.

Privat veg eller nedlagt hovedveg kan opptas som bygdeveg, når herredstyret herom fatter beslutning, og denne stadfestes av fylkesmannen.

§ 10. I de fylker, hvor de offentlige veger ved nærværende lovs 28 mars. ikrafttreden ikke er inndelt i hoved- og bygdeveger, skal sådan inndeling etter de i § 1 nevnte regler foretas innen en av Kongen fastsatt frist.

Inndelingen foretas av fylkestinget etter forslag av vedkommende herredstyre og fylkesvegstyret og trenger for å være gyldig stadfestelse av Kongen.

§ 11. Den någjeldende inndeling av offentlige veger blir fremdeles i kraft, med mindre endring heri skjer med hjemmel av bestemmelser i nærværende lov.

Kapitel II.

Om vegvesenets styre.

§ 12. Den sentralmyndighet, hvorunder vegvesenet er henlagt, har:

- a) å utøve styret vedkommende veger som både er anlagt og som vedlikeholdes utelukkende eller vesentligst for statens regning, og styret vedkommende riksveger;
- b) å godkjenne planleggelsen av hovedveger med bruer, å gi fylkesmannen bemyndigelse til disse arbeiders iverksettelse samt å føre tilsyn og kontroll med deres utførelse.

Innen hvert fylke styres vegvesenet, både for så vidt angår bygging og vedlikehold, av et fylkesvegstyre bestående av fylkesmannen som formann og to av fylkestinget valgte menn, som — med to varamenn — tjenestgjør 3 år ad gangen.

Fylkesvegstyret er beslutningsdyktig, når formannen og et medlem er tilstede, og disse er enige.

Vegsaker, hvis avgjørelse er henlagt til fylkesmannen, kan forelegges fylkesvegstyret til avgjørelse, når fylkesmannen finner dette ønskelig.

I saker, hvis avgjørelse henhører under fylkesvegstyret eller fylkesmannen, skal overingeniøren for vegvesenet gis anledning til å uttale seg.

Den direkte ledelse og utførelse av alle arbeider av teknisk art blir å overdra til overingeniøren etter fylkesvegstyrets nærmere bestemmelse. Meningsforskjell i denne anledning avgjøres av vedkommende regjeringsdepartement.

De av fylkestinget valgte medlemmer av fylkesvegstyret erholder skyss- og kostgodtgjørelse som for ordførere bestemt. Utgiftene her ved utredes av fylkeskommunen.

Når det i forbindelse med offentlig veg anlegges brygge, kan det

28 mars. av den myndighet som utøver styret for vedkommende veg, stilles nærmere betingelser for bryggens anvendelse. Beslutningen herom kan, når den treffes av annen myndighet enn departementet innankes for dette.

§ 13. Vegvesenets overingeniører i fylkene ansettes av vedkommende regjeringsdepartement etter innstilling av fylkesvegstyret. Deres lønn, kontorholdsgodtgjørelse og reiseutgifter utredes av staten.

Instruks for overingeniøren utferdiges av departementet etter forslag av fylkesvegstyret.

§ 14. I hvert fylke ansettes underordnede vegingeniører i den utstrekning, hvori bevilgning has. Deres lønn og reiseutgifter samt mulig kontorholdsgodtgjørelse utredes av staten. De ansettes av vedkommende regjeringsdepartement etter innstilling av fylkesvegstyret, som også utferdiger instruks for dem.

§ 15. Kongen bestemmer, fra hvilken tid de i §§ 12, 13 og 14 gitte regler om vegvesenets styre skal gjennomføres i de fylker, hvor ved lovens ikrafttreden en annen ordning has.

§ 16. Under fylkesvegstyrets kontroll skal herredets lensmann føre tilsyn med de offentlige vegers og bruers vedlikehold.

Fylkesvegstyret kan dog etter innhentet uttalelse fra vedkommende herredstyre ved ledighet i lensmannsbestilling, eller hvor det måtte være tatt fornødent forbehold ved ansettelse av lensmann, bestemme, at vegtilsynet skal utføres av andre dertil skikkede menn.

Fylkesvegstyret utferdiger instruks for lensmennene og de særskilt beskikkede vegtilsynsmenn.

§ 17. Lensmenn, som ansettes, etter at nærværende lov er trått i kraft, eller i tilfelle de særskilt beskikkede vegtilsynsmenn tilkommer for sitt arbeide og for reiser i vegvesenets anliggender en fast årlig godtgjørelse, som utredes av staten.

§ 18. Hvor vegvedlikeholdet utføres ved arbeide in natura, skal fylkesmannen etter forslag av herredstyret for hver rote oppnevne en rotemester, som velges blant eiere eller brukere av matrikulert jord innen roten og har å tjenestgjøre i dette ombud i tre år, hvorefter vedkommende i likeså lang tid kan nekte å motta oppnevneelse.

Rotemesteren er pliktig til å rette seg etter den instruks, som utferdiges av fylkesvegstyret.

§ 19. Vegvesenets ingeniører og tilsynsmenn må innen sitt virkeområde hverken direkte eller indirekte overta eller ha del i leveranser eller kontrakter vedkommende det offentlige vegvesen. De kan heller ikke oppnevnes til rotestre.

Kapitel III.

Om offentlige vegers og bruers utstyr
og om avståelse av grunn m. v.

§ 20. Offentlige veger og bruer bygges og utstyres således, som etter ferdsele og forholdene i hvert enkelt tilfelle finnes påkrevd.

Normal-regler for vegundersøkelser, bygging og utstyr — herunder innbefattet bruers bæreevne — bør for hovedveger utfærdiges av den sentralmyndighet, hvorunder vegvesenet henhører, og for bygdeveger av vedkommende fylkesmann.

§ 21. Enhver er pliktig til å finne seg i, at offentlig veg utstikkes over hans eiendom, og at det på samme skjer grunnundersøkelser samt undersøkelser etter vegbyggings- og vedlikeholdsmaterialer.

Merker, som av vegvesenet oppsettes ved utstikkingen av belvilgede veger, må ikke uten tillatelse av fylkesmannen fjernes.

Voldes skade for eier eller bruker, svares erstatning, som i mangel av minnelig overenskomst fastsettes ved skjønn.

§ 22. Til anlegg, omlegging eller utvidelse av offentlig veg eller bru med tilhørende fortau, båtbrygger (båtkai), opplags- og holdeplasser, parkeringsplasser, garasjer, staller, verksteder, arbeiderbarakker og vegvokterboliger er enhver pliktig til å avstå fornøden grunn og vegbyggingsmaterialer med fornøden veg til disses framdrift. Dessuten kan kreves avstått grunn og rettigheter for en hensiktsmessig regulering av grenser og bruksforhold eller for overdragelse til andre som blir berørt av anlegget. Også ellers kan grunn med Kongens samtykke kreves avstått når særlige forhold gjør det ønskelig.

For avståelsen tilkommer eieren erstatning etter overenskomst eller — hvis sådan ikke kan oppnås — skjønn. Dette skal være avholdt, før grunnen benyttes eller materialene borttas.

Vedkommende departement eller den det gir fullmakt kan i særlige tilfelle bestemme at fornøden grunn, vegbyggingsmaterialer m. v. som nevnt i første punktum, kan overtas uten at erstatning er fastsatt på forhånd.

Ekspropriasjonsskjønn må i tilfelle forlanges senest 14 dager etter at overtakelse har funnet sted. Staten innestår for at erstatningen blir betalt.

I udyrket mark eller skog kan materialer som nevnt i første punktum alltid tas uten at mulig erstatning på forhånd er bestemt.

Ved avståelse etter denne paragraf er saksøkte pliktig til å ta mot grunn eller rettighet som vederlag for det avståtte, såframt skjønnet finner denne ordning rimelig.

28 mars. Når det gjelder vanskelige spørsmål vedkommende grenser, ordning av bruksrettigheter m. v., kan skjønnnet tilkalle vedkommende utskiftningsformann til vegledning.

§ 23. Finnes hus eller andre faststående innretninger i den utstukne og vedtatte veglinje, og denne ikke uten vesentlig ulempe antas å kunne legges annerledes, skal eieren være pliktig til å avstå eller flytte disse mot erstatning etter overenskomst eller — hvis sådan ikke kan oppnås — skjønn.

Når utgiftene inngår under grunnavståelsen, skal sådan avståelse eller flytning ikke kunne bestemmes, før samtykke er ervervet fra den kommune, som bærer de vesentligste utgifter ved grunnavståelsen.

Samtykke kan ved hovedveganlegg dog meddeles av vedkommende regjeringsdepartement, når det er avgjort, at utgiftene ved avståelsen eller flytningen skal bæres av anlegget.

§ 24. Herredstyret kan med samtykke av vedkommende fylkesvegstyre kreve avstått grunn, materialer m. v. til fortsettelse av et bygdeveganlegg i et eller flere andre herreder.

§ 25. Ved anlegg av hoved- eller bygdeveg, som skal føres fra landdistrikt inn i en kjøpstad eller ladested (med eget kommunestyre), skal fylkesmannen med samtykke av vedkommende bystyre kunne kreve avstått grunn, hus, materialer m. v. innen byens grenser. Nektes sådant samtykke, kan saken innbringes til avgjørelse av Kongen.

Så vel i sådanne tilfelle, som når offentlig veg skal føres inn i strøk på landets grunn, som er undergitt den alminnelige bygningslovgivning eller som byggebelte er henført under en bys regulering, skal anlegget følge den vedtatte reguleringsplan, med mindre dispensasjon oppnås.

For så vidt det for strøket ennå ikke er vedtatt reguleringsplan, skal vegenes retning bestemmes etter forhandling mellom fylkesmannen og de stedlige myndigheter, hvorunder reguleringssaker er henlagt. Oppnås ved sådan forhandling ikke enighet, avgjøres tvisten av Kongen.

§ 26. Ved anlegg av offentlige veger med tilbehør skal erverves så meget grunn, som etter forholdene i hvert enkelt tilfelle ansees påkrevet.

Hva det er ervervet, så vel selve vegbanen som grøfter, skråninger og i tilfelle utenforliggende strekning, blir vegvesenets eiendom.

Alle bestemmelser vedkommende sådan eiendom blir under hensyntagen til gjeldende sedvane å treffe av fylkesvegstyret — for de i § 12 a nevnte veger av vedkommende regjeringsdepartement.

Ved nedleggelse av offentlig veg blir, for så vidt angår de i § 12 a 28 mars. nevnte veger, staten og for andre vegers vedkommende herredskommunen å betrakte som eier av grunnen, med mindre det angående denne er truffet bestemmelse med hjemmel av § 8, første, jfr. siste ledd.

§ 27. Departementet eller fylkesvegstyret kan utferdige forbud gjeldende for inntil 3 år av gangen mot at det uten henholdsvis departementets eller fylkesvegstyrets tillatelse oppføres bygninger i offentlig veglinje som er utstukket i marken. For mulig erstatningskrav gjelder reglene i § 29, annet ledd.

§ 28. Godtgjørelse for grunn m. v. tilfaller i alminnelighet grunneieren. Hvis noen annen har bruksrett til eiendommen, og eieren ved minnelig overenskomst — mot eller uten vederlag — avstår grunn m. v. til veganlegg, kan brukeren ved skjønn kreve fastsatt den erstatning, han i tilfelle måtte tilkomme av grunneieren enten årlig eller en gang for alle. Ved tvungen avståelse av grunn m. v. bestemmer på samme måte skjønnet, hvor stor del av erstatningen brukeren tilkommer.

§ 29. Godtgjørelse for jordskade utenfor veglinjen og for annen skade, som det påligger enten vedkommende kommuner eller anlegg å erstatte, må kreves erlagt innen ett år, etter at skaden er skjedd, da rett til skadeserstatning ellers bortfaller.

Oppnås ikke minnelig overenskomst om erstatningens størrelse, bestemmes denne ved skjønn.

§ 30. På hovedveger skal oppsettes kilometermerker, vegvisere og varselkilter i den utstrekning fylkesvegstyret — for de i § 12 a nevnte veger vedkommende regjeringsdepartementet — finner det nødvendig. Om oppsetning av vegvisere og varselkilter på bygdeveger treffes bestemmelse av fylkesvegstyret.

Hvor offentlig veg forbinder to fylker, skal det oppsettes grensemerke som angir fylkenes navn. Hvorvidt og i hvilken utstrekning det på offentlige veger skal oppsettes grensemerker mellom herredene, bestemmes for de i § 12 a nevnte veger av vedkommende regjeringsdepartement og for øvrig av fylkesvegstyret.

Omkostningene vedkommende de i nærværende paragraf omhandlede forføyninger utredes for så vidt nye veger angår av de til anlegget bevilgede midler. For øvrig utredes omkostningene hvor det gjelder de i § 12 a nevnte veger som en utgift vedkommende dissensvedlikehold, ved andre hovedveger av fylkeskommunen og ved bygdeveger av vedkommende herredskommuner.

§ 31. Når en bru eller et veganlegg eller en bestemt del av dette er fullført, berammer fylkesmannen en mottagelsesforretning, som ledes av fylkesmannen eller av den han dertil bemyndiger. Ved for-

28 mars. retningen bør overingeniøren for vegvesenet og — for så vidt anlegget skal overgå til vedlikehold av distriktet eller som riksveg — representanter for vedkommende herred være til stede for å uttale seg om anlegget, før dette mottas til vedlikehold.

Twist angående et anleggs overtagelse av distriktet kan med endelig virkning forlanges avgjort ved voldgift av tre menn, hvorav herredstyret oppnevner én, fylkesvegstyret én og vedkommende departement én. Voldgiftsretten bestemmer hvem der skal utrede de med voldgiften forbundne utgifter.

Kapitel IV.

Om grunder, gjerder, hus m. v.
ved offentlige veger.

§ 32. På offentlige veger kan ingen grunder oppsettes, hvor sådanne ikke hittil har vært anbragt, uten at fylkesvegstyret har gitt sitt samtykke hertil, etter at vedkommende herredstyre har hatt anledning til å uttale seg. En gitt tillatelse til anbringelse av grind kan etter at herredstyrets uttalelse er innhentet, av fylkesvegstyret til enhver tid tilbakekalles med to års varsel.

En bestemmelse, hvorved samtykke til anbringelse av grunder nektes eller gitt tillatelse tilbakekalles, kan av herredstyret forlanges innbrakt for vedkommende regjeringsdepartement til endelig avgjørelse.

Fylkesvegstyret kan, når fornødne midler er bevilget, forlange fjernet eldre grunder mot erstatning, hvis størrelse — i mangel av minnelig overenskomst — bestemmes ved skjønn.

Hvorledes grunder skal være innrettet, bestemmes av fylkesvegstyret. Ulovlige grunder kan av dette besørges fjernet på eierens bekostning.

For de i § 12 a nevnte veger treffes de i nærværende paragrafs første, tredje og fjerde ledd omhandlede bestemmelser av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 33. Spørsmål om oppførelse og vedlikehold av gjerder ved offentlige veger blir i alminnelighet å ordne i forbindelse med grunnavståelsen, etter at vedkommende herredstyre har hatt anledning til å uttale seg.

Hvor fylkesvegstyret eller — for de i § 12 a nevnte veger — departementet ikke ved vegens bygging eller senere bestemmer at det skal være gjerde, avgjøres spørsmålet om gjerdeplikten ved skjønn. Oppnås ikke overenskomst om erstatningens størrelse, fastsettes den i alle tilfelle ved skjønn.

Hvor sådan erstatning skal erlegges, kan den ikke kreves utbetalt, før gjerdene er oppført. 28 mars.

Unnlater vedkommende eier eller bruker av grunnen å oppføre gjerde for hvilket erstatning er bestemt, innen en av vegvesenet fastsatt frist, kan det besørges oppført på hans bekostning. Bestemmelse herom må treffes innen seks måneder etter fristens utløp. Etter denne tid kan intet krav på erstatning for gjerdehold reises av eier eller bruker, hvis vegvesenet ikke senere forlanger gjerde oppført.

§ 34. Er det bestemt at gjerder skal oppføres ved offentlig veg, skal de oppsettes i grenselinjen og på den til vegen hørende grunn og må ikke uten samtykke av fylkesvegstyret eller — for de i § 12 a nevnte veger — av departementet stå nærmere kanten av vegen, eller i tilfelle fortau, enn 2,5 meter.

Hvorledes gjerder skal være innrettet, bestemmes av fylkesvegstyret. Ulovlig oppførte gjerder kan av vegvesenet besørges nedrevet eller flyttet på eierens bekostning.

Såframt fornødne midler er bevilget eller stillet til rådighet, kan eldre gjerder, som ikke oppfyller de fastsatte regler, av vegvesenet kreves forandret mot erstatning, hvis størrelse — i mangel av minnelig overenskomst — bestemmes ved skjønn.

§ 35. Gjerder skal vedlikeholdes forsvarlig og således, at de ikke på noen tid av året er til ulempe for vegen eller vegfarende eller hindrer ferdselen. Fylkesmannen kan i tilfelle besørge gjerdet utbedret eller fjernet på eierens bekostning.

§ 36. Ingen bygning eller del av samme (herunder tilbygg på eldre bygning) må oppføres nærmere kanten av offentlig veg, fortau, holdeplass eller opplagsplass enn 7,5 meter. Dog kan fylkesvegstyret så vel i enkelte tilfelle som for hele veger eller vegstrekninger under særlige omstendigheter tillate at avstanden innskrenkes til 3,5 meter. Til oppførelse av bygning m. v. enda nærmere kreves samtykke av vedkommende regjeringsdepartement.

I kryss (møte) i plan mellom offentlige veger eller mellom sådan veg og annen veg som er åpen for alminnelig ferdsel, jernbane eller sporveg må bygning ikke oppføres innenfor et område som begrenses av rette linjer mellom punkter beliggende i vegenes (jernbanens, sporvegens) midtlinjer og 40 meter fra disses skjæringspunkt.

Fylkesvegstyret kan — for fylkesvegenes vedkommende med departementets samtykke — utvide eller nedsette de i foregående ledd fastsatte krav om bygningers avstand fra vegkryss, så vel i enkelte tilfelle som for hele veger eller vegstrekninger.

Nedrives eller oppbrenner eldre bygninger som helt eller delvis ligger i kortere avstand fra vegkanten enn fastsatt i denne paragraf, kan de oppføres på samme tomt innen 5 år. Fylkesvegstyret kan under

28 mars. særlige forhold forlenge fristen. Før gjenoppførelse finner sted, må det gis underretning til overingeniøren for fylkets vegvesen. Fylkesvegstyret kan forby gjenoppførelse for et tidsrom av inntil $\frac{1}{2}$ år. Med departementets samtykke kan forbudet gjøres gjeldende for lengre tid. Foran nevnte 5 års frist opphører å løpe i den tid forbudet gjelder.

Såframt fornødne midler er bevilget, kan fylkesvegstyret mot erstatning, som i mangel av minnelig overenskomst fastsettes ved skjønn, kreve at eldre bygninger flyttes i den avstand fra veg som er fastsatt i denne paragraf.

Det samme gjelder ved gjenoppførelse innen 5 års fristens utløp av nedrevne eller brente bygninger.

Oppføres bygning eller del av samme nærmere vegen enn tillatt, kan den besørges nedrevet på eierens bekostning, når han selv ikke fjerner den innen en av fylkesvegstyret satt frist.

For de i § 12 a nevnte veger treffes de i denne paragraf omhandlede bestemmelser i alle tilfelle av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 37. Etter beslutning av vedkommende kommune som veg- (gate)- vedlikehold påhviler, kan fylkesmannen — i byene bygningsrådet eller reguleringsrådet hvor sådant er opprettet — for å lette vedlikeholdet bestemme at trær i en bestemt avstand fra en vegs (gates) eiendomsgrenser skal fjernes — herfra dog unntatt allé-, pryd- og frukttrær.

Hvor hensynet til trafikksikkerheten krever det, kan på samme måte bestemmes at trær, herunder også allé-, pryd- og frukttrær, hekker, material- og vareopplag, reklameskilter m. v. skal fjernes. Når vedkommende eiendom ligger nær vegkryss (gatekryss) eller kurve og de nevnte hensyn krever det, kan det likeledes bestemmes at eiendommen skal ryddes eller holdes ryddet på nærmere fastsatt måte. Dog kan bygning eller del av bygning ikke fjernes eller nektes oppført. Heller ikke kan større sammenhengende skogareal enn 1 dekar snaues uten samtykke fra vedkommende fylkesskogmester. Innhegning langs veg (gate) kan forandres slik at oversikten i kryss eller kurve sikres. Like med vegkryss (gatekryss) regnes i denne paragraf kryss mellom veg- og jernbane eller sporveg.

Bestemmelsene som er truffet av bygningsråd eller reguleringsråd kan påankes etter de regler som gjelder for anke i henhold til bygningsloven. Anken som må framsettes innen 2 uker etter at vedkommende ble kjent med bestemmelsen, har oppsettende virkning. Vedtak av fylkesskogmesteren kan påankes etter reglene i § 7 i lov om skogvern av 12 februar 1932.

For de i § 12 a nevnte veger kan vedkommende departement

eller den det gir fullmakt, treffe bestemmelser i samsvar med første og annet ledd. Bestemmelsene som er truffet av underordnet myndighet, kan med oppsettende virkning ankes inn for departementet innen 2 uker etter at vedkommende ble kjent med bestemmelsen.

Nødvendige arbeider som følge av bestemmelser etter de foregående ledd utføres av det offentlige eller etter overenskomst av vedkommende eier eller bruker. For skade og ulempe som voldes og for det bånd som blir lagt på eiendommen, svares erstatning som i mangel av minnelig overenskomst fastsettes ved skjønn. Erstatningen utredes av den kommune som veg(gate)-vedlikeholdet påhviler.

For de i § 12 a nevnte veger utredes erstatningen av staten. Skjønn etter denne paragraf avgis i byene etter reglene i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 kap. VI.

§ 38. Vann, som skal ledes bort fra en veg, kan gis avløp over tilstøtende eiendommer. Voldes herved skade, svares erstatning, som i mangel av minnelig overenskomst fastsettes ved skjønn.

§ 39. Fabrikker for tilvirkning av sprengstoffer, så som krutt, dynamitt og lignende, må ikke oppføres nærmere offentlig veg enn 630 meter, regnet fra vegkanten, med mindre tillatelse hertil i særlige tilfelle meddeles av fylkesvegstyret etter vedkommende herredstyes anbefaling.

Ønskes et industrielt anlegg oppført nærmere offentlig veg enn 10 meter, regnet fra vegkanten, må herom inngis andragende til fylkesvegstyret, som treffer avgjørelse i saken. Bilreparasjonsverksteder og meierier regnes i denne henseende alltid som industrielle anlegg.

Etter uttalelse fra vedkommende fylkesting kan fylkesvegstyret utferdige regler for anbringelse ved offentlig veg av lokomobiler, eksplosjonsmotorer og lignende innretninger.

Opplag av eksplosive eller ildsfarlige stoffer må ikke anbringes så nær offentlig veg, at derved voldes fare for vegen eller ferdselen på denne. Finner overingeniøren for vegvesenet, at et sådant opplag er anbrakt for nær vegen, kan han påby, at opplaget begrenses til en bestemt mengde eller helt fjernes. Overingeniørens bestemmelse herom kan innbringes for fylkesvegstyret til endelig avgjørelse.

§ 40. Løypestrenger, taubaner, elektriske og andre kraftledninger, private telegraf- og telefonledninger, is-, tømmer- og vannrenner, private bruer, skinneganger, vareramper, tette gjerder, murer og lignende skal ikke kunne anbringes over, under, langs eller umiddelbart ved offentlig veg uten tillatelse av fylkesvegstyret, som i tilfelle fastsetter de nærmere regler for anbringelsen. Heller ikke må større opplag, avfall eller andre generende eller skjemmende gjenstander uten fylkesvegstyrets tillatelse legges umiddelbart ved offent-

28 mars. lig veg. Uten at sådan tillatelse er innhentet, må det ikke anbringes reklameskilter og lignende innretninger på vegens eiendomsområde eller innenfor en avstand av 25 meter fra dette — herfra dog unntatt alminnelige skilter på forretningslokaler hvormed vedkommende forretningsdrivende reklamerer for sine varer eller for sin bedrift, for så vidt skiltene er anbrakt direkte på egen husvegg, og vegvesenet finner at de ikke kan forveksles med vegskilter eller varselskilter. Er slike skilter tidligere uten tillatelse oppsatt nærmere veg enn foran nevnt, kan fylkesvegstyret forlange at de innen 1 år blir fjernet. For de i § 12 a nevnte veger treffes de her omhandlede bestemmelser av vedkommende regjeringsdepartement.

En av fylkesvegstyret i henhold til nærværende paragraf truffet bestemmelse kan innbringes for vedkommende regjeringsdepartement til endelig avgjørelse.

§ 41. Oppføres eller anbringes noen innretning av det i de to foregående §§ omhandlede slags uten tillatelse hvor sådan er nødvendig, kan det ulovlige borttas på vedkommendes bekostning, for så vidt denne ikke selv sørger for fjernelsen innen en av vedkommende myndighet satt frist.

Kapitel V.

Om ferjeinnretninger m. v.

§ 42. Fylkesvegstyret fatter beslutning om offentlige ferjeinnretningers opprettelse eller nedleggelse og utferdiger nærmere regler for deres drift m. v., etter at erklæring og i tilfelle bevilgning er ervervet fra vedkommende fylkesting, for så vidt ferjeinnretningen på den ene eller begge bredder står i forbindelse med hovedveg, og ellers fra vedkommende herredstyre.

Fylkesvegstyret ansetter og avskjediger ferjemennene. Ansettelsen skjer etter innstilling av herredstyret.

For ferjeinnretninger som besluttet innlemmet i noen av de i § 12 a nevnte veger, treffes bestemmelser etter nærværende paragraf av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 43. Forskriftene i foregående paragraf gjelder også for offentlige løypestrenger eller taubaner, som anbringes istedenfor ferjeinnretning eller bru, liksom de gis tilsvarende anvendelse på offentlige gangbruer (ståltrådbruer o. l.).

§ 44. Fornøden grunn m. v. til de i dette kapitel nevnte innretninger så vel som til hus for ferje- eller oppsynsmann kan, hvis minnelig overenskomst ikke treffes, kreves avstått ved skjønn.

Kapitel VI.

Om vedlikehold av offentlige veger.

§ 45. Vedlikeholdet av militærveger, mellomriksveger og veger over høyfjell, som er anlagt utelukkende eller vesentligst for statens regning, påhviler staten i den utstrekning, som det etter avtale med distriktet måtte bli bestemt. Det samme kan også vedtas, for så vidt angår veger, som forbinder to fylker.

Vedlikeholdet av de øvrige offentlige veger — utenom riksveger — påhviler helt vedkommende distrikt, således at hovedveger vedlikeholdes av fylkeskommunen og bygdeveger av herredskommunen. Riksveger vedlikeholdes for motorvognavgifter (jfr. § 1), i tilfelle med distriktsbidrag etter nærmere bestemmelse av Stortinget.

Dog kan fylkestinget beslutte, at hovedvegernes vedlikehold utenfor bruer, stikkreender, vegmurer, stabbesteiner og rekkverk — helt eller delvis — skal overføres på vedkommende herredskommuner. Disses uttalelse bør foreligge, før sådan beslutning fattes. Kongen kan etter andragende fra vedkommende fylkesting under særlige forhold bestemme, at vedlikeholdet, også for så vidt angår hovedvegernes bruer, stikkrenner, vegmurer, stabbesteiner og rekkverk — helt eller delvis — skal overføres på vedkommende herredskommuner.

Såframt det påhviler noen en særlig plikt til vedlikehold av offentlig veg, skal foranstående bestemmelser ikke gjøre noen forandring heri, med mindre ny overenskomst treffes med vedkommende fylkes- eller herredskommune.

Bygdeveg, som opparbeides med hjemmel av § 24, skal, for så vidt ikke annen overenskomst treffes, vedlikeholdes av den herredskommune, for hvis regning opparbeidelsen er skjedd.

§ 46. Alt vedlikehold blir i alminnelighet å utføre ved leiet arbeidshjelp.

Dog kan herredstyret bestemme for et tidsrom av inntil 5 år ad gangen, at det vedlikehold som påhviler en herredskommune, skal utføres ved arbeide in natura etter fordeling på herredets matrikelskyld. Herfra unntas for bygdevegernes vedkommende bruer, stikkrenner, vegmurer, stabbesteiner og rekkverk. Utgiftene hertil utredes av herredskommunen. Herredstyret kan også bestemme at arbeidet in natura skal innskrenkes til kun å gjelde enkelte vedlikeholdsarbeider. Herredstyrets beslutning om utførelse av vegvedlikehold ved arbeide in natura er ikke gyldig uten fylkesvegstyrets godkjenning.

Er særlige foranstaltninger nødvendige til framdrift av vegdekkmateriale, så som transport sjøværts eller med jernbane, blir ut-

28 mars. giftene herved i alle tilfelle å utrede av den kommune, hvem vedlikeholdet påhviler.

Innen et sogn kan vedlikeholdet — om enn naturalarbeide finner sted innen herredet — utføres ved leiet arbeidshjelp for sognekommunens regning, når herredstyret hertil gir sitt samtykke etter andragende fra sognestyret.

§ 47. Når det av vedkommende kommunale myndigheter bestemmes, at vedlikeholdsarbeidet helt eller delvis skal utføres ved vegvoktere, blir bidrag til disses lønn å tilskytte av staten med en femtedel og av vedkommende fylke etter fylkestingets nærmere bestemmelse.

Kommunale vegvoktere ansettes av fylkesvegstyret, som også utferdiger instruks for dem.

§ 48. Når en bygdeveg er opparbeidet for et sogns regning, skal vegens vedlikehold påhvile sognekommunen, med mindre noen annen overenskomst herom treffes.

§ 49. Den ordning, som ved nærværende lovs ikrafttreden finner sted med hensyn til offentlige vegers vedlikehold innen et fylke, forblir gjeldende, inntil den ved gyldig beslutning oppheves eller endres. Dog blir ordningen med anvendelse av naturalarbeide ikke gjeldende lenger enn fem år etter lovens ikrafttreden, med mindre beslutning fattes under iakttagelse av forskriftene i § 46.

Skulle et herred finnes å være uforholdsmessig betyngt med vegvedlikehold i forhold til sin økonomiske bæreevne, skal fylkeskommunen yte bidrag til dette herreds vegvedlikehold.

§ 50. For så vidt naturalarbeide etter § 46 besluttet anvendt, skal dettes fordeling finne sted på den måte, at herredet deles i roter, som tillegges hver sitt vegstykke.

Roteinndelingen foranstalles av herredstyret. Forslag til delingen skal ha vært utlagt til offentlig ettersyn i fire uker, før herredstyret fatter endelig beslutning i saken. Utleggelsen skal være bekjentgjort. Herredstyrets beslutning er ikke gyldig uten fylkesvegstyrets godkjennelse. Tvist mellom herredstyret og fylkesvegstyret avgjøres med endelig virkning av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 51. Ved roteinndelingen skal det tas hensyn til de større eller mindre vanskeligheter, som er forbundet med vedlikeholdet av de enkelte veger eller deler av samme. Disse veger blir å inndeile i klasser, således at arbeidsbyrden blir så vidt mulig likelig fordelt.

Herredstyret kan fritta bruk av 25 øres skyld og derunder for å yte naturalarbeide.

For så vidt verdiene av naturalarbeidet ikke er opptatt på herredets budsjett, kan herredstyret bestemme, at de fritatte bruk skal

svare en avgift til herredskassen pr. skyldøre. Denne avgift skal 28 mars. søkes avpasset etter verdien av det vegvedlikehold, som i tilfelle ville ha påhvilt bruket. Herredstyret kan bestemme, at avgiften skal betales for fem år ad gangen.

§ 52. Herredstyret kan bestemme, at avsidesliggende gårder (matrikulert jord) eller deler av herredet fritas for naturalarbeide.

I herred, hvor naturalarbeidet ikke er opptatt på budsjettet, kan herredstyret bestemme, at de for naturalarbeide fritatte bruk skal yte et visst årlig pengebidrag til herredskassen.

De heromhandlede bestemmelser bør i regelen fattes samtidig med beslutning om anvendelse av naturalarbeide innen herredet.

§ 53. Vegstykkene innen hver rote skal for sommervegarbeidet deles mellom de til roten hørende matrikulerte bruk, således at hvert av disse får en bestemt del å vedlikeholde.

Vegstykkinnordningen utføres etter foranstaltning av herredstyret på grunnlag av brukenes matrikkelskyld.

Delingen skal av vedkommende arbeidspliktige avmerkes på sådan måte, som fylkesmannen bestemmer. Forsømmes dette, kan fylkesmannen besørge avmerkingen utført på vedkommendes bekostning.

Med fylkesvegstyrets samtykke kan herredstyret beslutte at sommervegarbeidet utføres av roten som fellesarbeide på samme måte, som i § 55 for vintervegarbeidet bestemt.

§ 54. Rote- og vegstykkinnordning skal innføres i en av herredskassen bekostet bok, som beror hos vedkommende vegtilsynsmann.

§ 55. Vintervegarbeid in natura blir å utføre av de vegarbeidspliktige (jfr. §§ 51 og 52) innen hver rote i fellesskap.

Det forhold, hvori hvert bruk skal delta i fellesarbeidet, bestemmes etter innbyrdes overenskomst på grunnlag av brukenes matrikkelskyld. Samtidig treffes avgjørelse om forholdet mellom manns- og hestedagsverk samt om, i hvilken orden framføre til arbeide skal finne sted.

Når minst to tredjedeler av de arbeidspliktige er enige, er overenskomsten gyldig. Kommer ikke sådan istand innen en av fylkesmannen satt frist, treffer denne de fornødne bestemmelser.

§ 56. De nødvendige snøploger til det distriktene påhvillende vegvedlikehold skaffes henholdsvis for vedkommende fylkes- eller herredskommunes regning. Plogenes størrelse og innretning bestemmes av fylkesmannen etter uttalelse av herredstyret.

§ 57. For å lette vintervedlikeholdet kan det anbringes snøskjærmer utenfor vegens område. Voldes derved skade for eier eller bruker, svares erstatning som i mangel av minnelig overenskomst fastsettes ved skjønn. Hvorvidt vinterarbeide på offentlige vegger

28 mars. eller deler av samme under særegne forhold kan unnlates eller innskrenkes, bestemmes for de i § 12 a nevnte veger av vedkommende regjeringsdepartement og for øvrig av fylkesmannen etter uttalelse av vedkommende herredstyre. Er sådan bestemmelse truffet for en veg, og et flertall av de i vegens brøyting interesserte eiere og brukere av matrikulert jord eller annen fast eiendom, representerende minst halvdelen av brukenes matrikkelskyld, finner det nødvendig at vegen holdes farbar om vinteren, kan fylkesvegstyret bestemme, at reglene i denne lovs annen del om private veger §§ 88—90 skal få tilsvarende anvendelse like overfor vedkommende interesserte.

Fylkesmannen kan etter uttalelse fra vedkommende herredstyre treffe bestemmelse om, hvorvidt vinterveg utenfor offentlige sommerveger skal snøbrøytes og settes i farbar stand. For de i § 12 a nevnte veger treffes bestemmelse herom av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 58. Når et vegstykke ved overordentlige naturbegivenheter, så som stein-, jord- eller snøskred, oversvømmelse og lignende i vesentlig grad skades eller gjøres ufarbar, blir vegen såframt dens vedlikehold påhviler distriktet, å istandsette for fylkeskommunens regning når det gjelder hovedveg, og for herredskommunens regning når det gjelder bygdeveg.

§ 59. Det distriktene påhvilende vedlikeholdsarbeide på offentlige veger skal utføres på sådan måte og til de tider som fylkesvegstyret bestemmer.

Fylkesvegstyret utferdiger også bestemmelser siktende til å hindre utbredelsen av ugress fra vegområdet.

Enhver, som i henhold til gyldig beslutning er pålagt arbeidsplikt, skal utføre arbeidet på forsvarlig måte og til fastsatt tid, befordre ordrer vedkommende vegarbeidet og for øvrig holde seg de forskrifter, som av fylkesvegstyret utferdiges, etterrettelig.

Enhver utenfor roten boende arbeidspiktig skal oppgi for rotimesteren en innen roten boende mann, som på hans vegne og ansvar mottar ordrer og besørger vegarbeidet utført.

§ 60. Fornødent vedlikeholdsmateriale til veger som vedlikeholdes av distriktet, skal skaffes og bekostes av vedkommende fylkeskommune for hovedvegene og av vedkommende herredskommune for bygdevegene i sådanne mengder og av sådan beskaffenhet som for hver enkelt veg ansees påkrevd, og som i fornødent fall bestemmes av fylkesmannen.

Det til offentlige vegers vedlikehold nødvendige materiale samt fornøden grunn til framkomstveg er enhver pliktig til å avstå. For avståelsen tilkommer eieren erstatning, såframt skade forvoldes.

Oppnås ikke minnelig overenskomst om erstatningen, bestem-

mes dens størrelse ved skjønn. I udyrket mark eller skog kan sådanne 28 mars. materialer tas, uten at mulig erstatning på forhånd er bestemt.

Ved her omhandlede tvungne avståelser bør så vidt mulig tas hensyn til, at grus m. v. ikke tas i eller like ved hage, parkanlegg og lignende eller for nær bebodd hus.

Med samtykke av vedkommende fylkesvegstyre kan tvungen avståelse av grus m. v. finne sted også utenfor det herred, hvori vegen ligger.

Kapitel VII.

Om skjønn.

§ 61. Skjønn, som avholdes med hjemmel av bestemmelser i nærværende lovs første del, avgis på landet av lensmannen og 2 skjønnsmenn. Varsel gis som ved innkallelse til forliksrådet.

Begjæring om overskjønn må framsettes innen 14 dager etter at underskjønnets slutning og resultat er forkynt. Hvis det er mulig, berammes forretningen ikke med lengre frist enn 7 dager. Bestemmelsene i dette ledd gjelder ikke skjønn som holdes med hjemmel av bestemmelser i lovens annen del.

§ 62. Opphevet.

§ 63. Skjønnsforretningene holdes på åstedet og på sådan årstid, at grunnen m. v. kan besiktiges og verdsettes.

Ved skjønnets avgivelse tas hensyn til alt, hva der betinger verdien av det, som skal erverves, samt den ulempe, som i tilfelle vil voldes eiendommen ved avståelse av grunn m. v. På den annen side skal også hensyn tas til den særlige nytte og fordel, som eiendommen må antas å vinne ved anlegget.

§ 64. Opphevet.

§ 65. Omkostningene ved de i nærværende lovs § 61 omhandlede skjønn, for så vidt angår ervervelse av vegvedlikeholdsmaterialer, betales av grunneieren, såframt erstatningens størrelse blir nærmere den ham tilbudte enn den av ham fordrede erstatning. For så vidt den ene av partene ikke har villet framkomme med forlangende eller tilbud, bæres omkostningene av denne. Framkommer ingen av partene med forlangende eller tilbud, bæres omkostningene av den, som har forlangt skjønnet.

Ved skjønn etter § 28 bestemmer skjønnet, hvorvidt og i tilfelle i hvilken utstrekning brukerne skal bære skjønnsomkostningene.

Kapitel VIII.

§ 66. Fylkestinget — for de i § 12 a nevnte veger vedkommende regjeringsdepartement — kan utferdige forbud mot anvendelse på

28 mars. offentlig veg av kjøretøyer, redskaper og bremseinnretninger, som skader vegen.

Forbud kan likeledes utferdiges mot slepning av tømmer og lignende på offentlig veg.

Det kan bestemmes at forbudene ikke skal gjelde når vegen er snødekket, frosset eller islagt.

For så vidt forbudene gjelder veger, som danner forbinnelse med naborike, må fylkestingets beslutning for å være gyldig stadfestes av Kongen.

Fylkestinget kan derhos gjennom vedtekter, som stadfestes av Kongen, gi sådanne nærmere regler om kjøretøyers hjulhøyde, felgbredde og lignende samt om lassvekt, som av hensyn til vegenes bevarelse ansees påkrevd.

Vedtekter kan på samme måte tillike utferdiges til beskyttelse av offentlige bruer. For så vidt vedtektene skulle vedrøre ferdsel i vassdrag, fløting eller annen til vassdrag knyttet interesse, blir bestemmelsene herom å istandbringe etter forskriftene i vassdragslovgivningen.

Forskrifter utferdiget med hjemmel av nærværende paragraf må bekjentgjøres minst 2 — to — måneder, før de settes i kraft.

§ 67. Midlertidige regler angående benyttelse av offentlig veg eller bru kan utferdiges av fylkesmannen for et tidsrom av inntil ett år. Reglene bør kunngjøres på sådan måte, som fylkesmannen bestemmer.

Overingeniøren for fylkets vegvesen kan utferdige midlertidig forbud mot å trafikere en offentlig veg eller bru når det finnes nødvendig av hensyn til arbeider på eller ved vegen (brua) eller når det under særlige forhold ansees farlig å trafikere den. Sådant forbud må for å bli gjeldende utover en måned stadfestes av fylkesmannen. Forbudet bør kunngjøres ved fornødne oppslag og for øvrig i den utstrekning det ansees påkrevd.

§ 68. Kongen kan utferdige alminnelige regler for all gående, kjørende og ridende trafikk på veg eller gate som er åpen for alminnelig ferdsel, gjeldende for hele riket.

Etter andragende av vedkommende herreds- eller bystyre og etter at på landet fylkesvegstyrets og i by politimesterens uttalelse er innhentet, kan Kongen derhos utferdige særlige regler for vedkommende kommune.

§ 69. Forseelser mot forskrifter som er utferdiget i henhold til foregående paragraf, straffes med bøter og behandles i de for politisaker bestemte former.

§ 70. Det er forbudt å beskadige offentlig vegs eiendomsom- 28 mars.
råde med tilhørende beplantninger, rekkverker, stabbesteiner, veg-
visere, kilometerstolper, vegstykkmerker og lignende.

Det er likeledes forbudt på nevnte område:

1. Å foreta gravning, sprengning eller annet arbeide uten særskilt tillatelse av fylkesmannen.
2. Å legge tømmer, ved, kvist, stein, torv eller andre gjenstander, unntagen hvor det ved vegen er anlagt særskilt offentlig opp-
lagsplass til sådant bruk, eller hvor tillatelse av vedkommende
vegtilsynsmann i særegne tilfelle erholdes.
3. Å kaste avfall, skyllevann eller lignende.

Fraspente kjøretøyer kan for en kortere tid bli stående på den ene side av vegen. Forspente kjøretøyer kan på samme måte henstå på vegen uten tilsyn, når hesten er forsvarlig bundet (med fotbånd eller på annen måte).

Hester, kjøer og andre kreaturer må ikke tjores således, at de kommer inn på vegområdet, og heller ikke slippes til beiting på inn-
hegnet veg.

På den skyldiges bekostning kan vedkommende vegtjenestemann besørge istandsatt forvoldt skade på vegområdet og i tilfelle bort-
føre, hva det således ulovlig måtte være henlagt eller hensatt på samme.

Kapitel IX.

Straffebestemmelser.

§ 71. Overtredelser av de i denne lov inneholdte bestemmelser eller de med hjemmel herav utferdigede forskrifter eller vedtekter straffes med bøter, for så vidt ikke forholdet rammes av en strengere straffebestemmelse.

§ 72. Enhver, som er pliktig til å utføre vegvedlikehold in natura, og som enten ikke møter til fastsatt tid eller møter uten fornødne redskaper eller hester eller utfører arbeidet mangelfullt eller lar møte ved ikke fullt arbeidsdyktig mannskap eller hester, straffes med bøter.

Det arbeide, som forsømmes eller utføres mangelfullt, kan av fylkesmannen besørges utført på vedkommendes bekostning. Utgif-
tene hermed utredes forskuddsvis av vedkommende herredskommune. Det samme gjelder hvor naturalarbeide i medhold av § 4 anvendes ved anlegg av nye eller omlegging av eldre bygdeveger.

§ 73. Vearbeidspliktig, som utviser forsømmelse med hensyn til befordringen av ordrer angående vegvesenet, straffes med bøter.

§ 74. Forsømmer en rotemester de ham påhvilende plikter, straffes han med bøter.

28 mars.

Kapitel X.

Prosessmåten.

§ 75. Anmeldelser om overtredelser av denne lov innsendes til overingeniøren for vedkommende fylkes vegvesen, som etterat den anmeldte er gitt anledning til å uttale seg, sender saken til fylkesmannen.

Denne bestemmelse gjelder ikke forseelser mot forskrifter utferdiget i henhold til § 68, jfr. § 69.

§ 76. Finner fylkesmannen, at den anmeldte bør ilegges bøter for forseelsen, utferdiger han forelegg.

§ 77. I alle tilfelle, hvor med hjemmel av denne lov arbeide besørget utført på vedkommende arbeidspликтiges eller skyldiges bekostning, kan vedkommende utgiftsbeløp inndrives ved utpantning.

Det samme gjelder det ved skjønn etter § 6 mellom vedkommende interesserte fordelte vegbidragsbeløp.

Kapitel XI.

Forskjellige bestemmelser.

§ 78. Nærværende lovs bestemmelser skal også gjelde for ladesteder som ikke har eget kommunestyre.

Kongen kan gjøre de av nærværende lovs bestemmelser som der til finnes egnet, gjeldende for kjøpsteder og ladesteder som har eget kommunestyre, for så vidt de ikke allerede etter sitt innhold gjelder det hele rike (jfr. § 68).

Bestemmelsen i § 37 gjelder også for byer og ladesteder med eget kommunestyre og for de strøk på landet hvor bygningsloven er gjort gjeldende.

§ 79. Fornødent materiale, som en kjøpstad eller et ladested (med eget kommunestyre) trenger til vedlikehold av offentlige gater, veger eller plasser innen samme, kan mot erstatning av kommunen kreves avstått i udyrket mark utenfor vedkommende kjøpstads eller ladesteds grenser, når samtykke meddeles av fylkesmannen i det fylke, innen hvilket avståelsen ønskes. Nektes sådant samtykke, kan saken innbringes til avgjørelse av Kongen.

Erstatningens størrelse bestemmes — i mangel av minnelig overenskomst — ved skjønn overensstemmende med reglene i nærværende lovs kapitel VII og kapitel VI § 60, for så vidt de her kan finne anvendelse.

ANNEN DEL.

28 mars.

Om private veger m. v. på landet.*Kapitel XII.*

Om alminnelige private veger, bruer
og brygger (kaier) på landet.

§ 80. Grunn så vel til anlegg av ny som til omlegging eller utvidelse av eldre privat gangveg, kreaturveg til havnegang (fegutu), kløv- eller kjøreveg — med bruer — kan fordres avstått når det ved skjønn godtgjøres, at vegen for vedkommende gårdsbruk eller bosted danner nødvendig atkomst til offentlig veg, jernbanestasjon eller ferdselsveg tilvanns, eller at vegen danner en for jordbrukets utvikling nødvendig atkomst mellom et eller flere gårdsbruks enkelte deler, og det derhos godtgjøres at nytten for den eller dem som bruker vegen, er overveiende i forhold til den skade eller ulempe som vil voldes grunneieren.

Likeledes kan grunn så vel til anlegg av ny som til omlegging eller utvidelse av privat seterveg (stølsveg) fordres avstått når det ved skjønn godtgjøres, at vegen for et eller flere gårdsbruk danner nødvendig atkomst til seteren, og at nytten for den eller dem som bruker vegen, er overveiende i forhold til den skade eller ulempe som vil voldes grunneieren.

Grunn så vel til anlegg av ny som til omlegging eller utvidelse av eksisterende privat veg — med bruer — over annen manns eiendom fra hoteller, brygger, opplag, industrielle anlegg, steinbrudd eller skog til offentlig veg, jernbanestasjon, tømmeropplagsplass, fløtningsvassdrag eller ferdselsveg til vanns, samt fra skog til industri- eller anlegg til foredling av trevirke eller opplagstomt, kan kreves avstått når det ved skjønn godtgjøres at vegen er av betydelig interesse for driften, og at fordelene ved vegen er overveiende i forhold til den skade eller ulempe som vil voldes.

For så vidt atkomst som i denne paragraf omhandlet helt eller delvis kan oppnås ved hjelp av en allerede eksisterende privat veg, kan under samme betingelser som foran nevnt erverves rett til å nytte vegen.

§ 81. Kongen kan gi tillatelse til anlegg av privat veg med bruer over annen manns eiendom til andre formål enn de som er nevnt i § 80, når vegen er av betydelig interesse for søkeren og fordelene ved vegen er overveiende i forhold til den skade eller ulempe som vil voldes. Under samme vilkår kan det gis tillatelse til å bruke en allerede eksisterende privat veg.

28 mars. § 82. Når det ved skjønn etter § 80 eller ved kongelig resolusjon etter § 81 er avgjort, at grunn skal avgis, skal det ved skjønn bestemmes, hvor meget det skal avstås til vegbane, brusted, skråninger og grøfter, hvorhos dette under skjønnet skal nøyaktig beskrives og avmerkes.

Kan vegen uten skade for hensikten og uten å medføre uforholdsmessige omkostninger legges i forskjellige retninger, og partene ikke enes, skal skjønnet bestemme vegens retning.

Likeledes har skjønnet i tilfelle å bestemme, på hvilke steder og i hvilket omfang vegbyggingsmaterialer til anlegget kan tas.

Krever grunnens eier, at erstatningen helt eller delvis gis i form av jord, avgjør skjønnet, om dette bekvemt kan skje, og i tilfelle hvor og hvor meget jord det skal gis i vederlag.

Erstatning fastsettes for oppførelse og vedlikehold av gjerde på begge sider av vegen eller av grunder over samme, for så vidt skjønnet finner, at anbringelse herav er nødvendig. Når sådan erstatning er fastsatt, skal den ikke kunne kreves utbetalt, før gjerdene eller grindene er oppført.

Bestemmelsene i § 92, annet, tredje og fjerde ledd, kommer til anvendelse hvor det gjelder erstatning for rett til å benytte en eksisterende privat veg.

§ 82 a. Når det ved skjønn etter § 80 eller ved tillatelse etter § 81 er bestemt at grunn skal avstås eller når det er gitt tillatelse til å nytte en allerede eksisterende privat veg, kan vedkommende departement i særlige tilfelle samtykke i at avståingen gjennomføres før erstatningen er fastsatt. Tilsvarende gjelder for skade som tiltaket kan føre med seg.

Ekspropriasjonsskjønn må begjæres snarest mulig og senest innen en frist som departementet fastsetter. Erstatningen forfaller til betaling så snart den er endelig fastsatt. Blir fristen etter dette ledds første punktum oversittet eller erstatningen ikke betalt ved forfall, kan departementet bestemme at grunnen skal falle tilbake til vedkommende private grunneier.

Staten innestår for at erstatningen blir betalt. Departementet kan kreve at eksproprianten stiller slik sikkerhet som departementet bestemmer.

§ 83. Til vedlikehold av private veger, hva enten de er anlagt i henhold til minnelig overenskomst eller etter lovlig tvangsavståelse av grunn, kan det, når vedlikeholdet ikke uten uforholdsmessige vanskeligheter eller utgifter kan ordnes på annen måte, ved skjønn avgjøres, hvorvidt og i tilfelle i hvilken utstrekning vedlikeholds-materialer, herunder medtatt fornøden veg til disses framdrift, skal kunne fordres avstått, dog kun i udyrket mark eller skog.

§ 84. Opphevet.

28 mars

§ 85. I alle tilfelle, hvor det ved tvungen avståelse blir nødvendig å føre privat veg over annenmanns eiendom gjennom et på landets grunn liggende strøk, som i henhold til lovgivningen om bygningsvesenet er undergitt regulering, skal anlegget følge den vedtatte reguleringsplan, med mindre dispensasjon oppnås.

For så vidt det for strøket ennå ikke er vedtatt reguleringsplan, skal de stedlige myndigheter, hvorunder reguleringssaker er henlagt, gis anledning til å uttale seg om anlegget. Oppnås ikke enighet mellom disse — og den, som ønsker vegen anlagt, avgjøres tvisten av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 86. Opphevet.

§ 87. Hvis noen annen enn eieren har bruksrett til eiendommen, skal ved tvungen avståelse av grunn m. v. etter nærværende lovs annen del skjønnet bestemme, hvor stor del av erstatningen brukeren tilkommer, enten årlig eller en gang for alle, samt hvor meget det skal godtgjøres ham for oppførelse og vedlikehold av gjerder eller grunder i henhold til skjønnet, for så vidt disse arbeider overtas av brukeren.

Er vederlaget jord, tilkommer brukeren for hans brukstid benyttelse av den overensstemmende med den rett, hans atkomst hjemler ham.

§ 88. Når privat veg blir brukt som felles atkomst fra flere eiendommer til offentlig veg, jernbanestasjon eller ferdselsveg til vanns, skal alle eiere såframt noen av dem forlanger det, være pliktige — enhver etter det forhold hvori bruken skjønnes å vedkomme hans eiendom — til å holde vegen så vel vinter som sommer i forsvarelig stand samt forsynt med fornødne bruer, hvor sådanne før har vært anbrakt, alt for så vidt ikke rettigheter, ervervet ved kontrakter eller på annen lovlig måte, heri gjør endring. Den her omhandlede plikt gjelder så vel tilveiebringelse av nødvendige materialer som selve arbeidets utførelse. Ved tomtefeste eller jordleie for lengere tid påhviler vedlikeholdet leieren med mindre annet er bestemt i kontrakten.

Hva her er uttalt om det egentlige vedlikehold, skal under samme betingelser også kunne gjøres gjeldende for større utbedringsarbeider.

Reglene i denne paragraf gjelder også somervedlikehold på seterveger (stølsveger) samt de i § 80 omhandlede veger til et eller flere gårdsbruks forskjellige deler.

§ 89. Skulle vedkommende ikke kunne enes om grensene for sine plikter etter foregående paragraf, kan det ved skjønn avgjøres, både hvem der er interessert i vegen, og hvorledes forpliktelsene skal fordeles. Når 5 år er forløpt siden siste skjønn, kan nytt skjønn

28 mars. forlanges avholdt. I begge tilfelle avgjør skjønnnet, hvem der skal betale skjønnsmkostningene.

§ 90. En av brukerne blant disse for tre år valgt mann skal overdras tilsynet med vedlikeholdet av veg, som omhandles i § 88.

Når noen unnlater å etterkomme hva det ved skjønn etter foregående paragraf er ham pålagt, skal tilsynsmannen melde dette til vegvesenet som kan la vegen utbedre for vedkommendes regning og i tilfelle med fylkesmannens godkjennelse la beløpet inndrive ved utpantning. Det samme gjelder for her omhandlede slags veger, hvor vedlikeholdet er bestemt ved utskiftningsforretning.

§ 91. Når flerheten av brukerne andrar derom og herredstyreets anbefaling foreligger, kan de her omhandlede veger etter nærmere bestemmelse av vedkommende fylkesvegstyre underlegges det sedvanlige offentlige tilsyn på betingelse av, at utgiftene herved utredes av de interesserte i fellesskap etter samme forhold som for vedlikeholdsarbeidet fastsatt.

Er vegene underlagt offentlig tilsyn, skal de i lovgivningen om offentlige veger inneholdte regler om sådanne vegers bruk med tilhørende straffebestemmelser også gjelde for vedkommende privatveger.

§ 92. Foruten i de tilfelle som er nevnt i §§ 80 og 81, kan rett til å benytte annenmanns private veg erverves, når vegen er over 3 kilometer lang, og det ved skjønn godtgjøres at nytten for den eller dem som er interessert i framkomsten over vegen, er av overveiende betydning i forhold til den skade eller ulempe som derved vil voldes eieren.

Er det ved sådant skjønn avgjort, at vegen skal kunne benyttes av andre trafikerende, har skjønnnet å fastsette den erstatning, som skal utredes til vegens eier. Erstatningen blir under hensyntagen til utgiftene ved vegens opparbeidelse å fastsette til et beløp en gang for alle, hvorhos det som erstatning for de forøkede vedlikeholdsutgifter blir å tilkjenne eieren et visst beløp for hvert kalenderår, hvori vegen benyttes av de andre trafikerende.

Så vel erstatningsbeløpet en gang for alle som den årlige erstatning — hvilken siste erlegges forskuddsvis for hvert kalenderår — skal være betalt til eieren, forinnen de andre trafikerende kan benytte vegen.

Når minst 5 år er forløpet siden siste skjønn er holdt, kan så vel vegens eier som de andre trafikerende forlange nytt skjønn avholdt til fastsettelse av den årlige erstatnings størrelse. Ved disse fornyede skjønn avgjør skjønnnet, hvem der skal betale skjønnsmkostningene.

§ 93. Private veger, bruer og brygger (kaier), som står åpne for 28 mars. ferdsl, skal kunne undersøkes av vedkommende fylkesmann, for at deres sikkerhet kan kontrolleres.

For så vidt det ved sådan undersøkelse finnes at benyttelsen kan være farlig, skal det skje innberetning med forslag til sikkerhetsforanstaltninger til vedkommende politimyndighet, som kan avstenge eller nedlegge forbud, helt eller delvis, mot fortsatt bruk av vedkommende veg, bru eller brygge.

Kapitel XIII.

Om vinterveger.

§ 94. Rett til kjøring på vinterføre over annenmanns eiendom, hvor sådan rett ikke ved overenskomst, bruk fra alders tid eller hevd allerede has, kan erverves, når det ved skjønn godtgjøres, at nytten for den eller dem, som er interessert i sådan framkomst, er overveiende i forhold til den skade eller ulempe, som vil voldes grunneier eller bruker.

§ 95. Når det ved skjønn etter § 94 er avgjort, at vinterkjøring over annenmanns eiendom skal tillates, har skjønnet å bestemme, hvor kjøringen kan foregå, og å avgjøre, hvorvidt skade eller ulempe her ved vil tilføyes vedkommende eiendom, samt i så fall å bestemme erstatning for samme med et beløp for hvert år, hvori vintervegen brukes.

Dog kan skjønnet beslutte, at avgjørelsen av erstatningsspørsmålet skal utstå til en senere tid, for så vidt dette finnes nødvendig til bedømmelse av den med kjøringen forbundne skade eller ulempe. I så fall har skjønnet å fastsette et beløp, for hvilket sådan sikkerhet, som av forretningens bestyrer godtas, skal være stillet, innen retten til kjøring kan benyttes. For øvrig kan retten ikke benyttes, før erstatningsbeløpet for vedkommende år er betalt.

§ 96. Når minst 5 år er forløpet, siden siste skjønn er holdt om rett til vinterveg, kan grunneier eller bruker forlange nytt skjønn til avgjørelse så vel av, hvorvidt og i tilfelle hvor kjøring kan tilstedes, som av erstatningens størrelse.

Ved disse fornyede skjønn avgjør skjønnet, hvem der skal betale skønnsomkostningene.

Den årlige erstatning for bruk av vinterveg tilfaller eiendommens bruker, såframt denne er en annen enn eieren og det ved kontrakt ikke er annerledes bestemt.

28 mars.

*Kapitel XIV.**Om drifteveger.*

§ 97. Kongen kan på nedenfor nevnte betingelser meddele tillatelse til bruk av annen manns grunn til drifteveg samt hvile- og beiteplasser under driving av kreaturer til og fra fjell- eller heiebeiter.

§ 98. Sådan tillatelse som i § 97 nevnt må kun tilstås, når det godtgjøres, at nytten av en sådan drifteveg må anses overveiende i forhold til den skade eller ulempe, som vil voldes grunneierne, og at vegen årlig vil bli brukt av minst 1000 småfe eller 200 storfe (herunder hester). 5 småfe regnes like med 1 storfe. Dessuten må fylkestingene i de fylker, som berøres av driftevegen, ha uttalt seg om andragendet.

§ 99. Når tillatelse som foran nevnt er meddelt, skal det for hver drifteveg av vedkommende fylkesting velges et styre, hvis medlemsantall, tjenestetid og godtgjørelse fastsettes av fylkestinget.

Går driftevegen gjennom flere fylker, skal styret bestå av to medlemmer fra hvert fylke. Disse velges av vedkommende fylkesting. Oppstår det innen styret meningsforskjell, som ikke kan løses ved alminnelig flertallsavgjørelse, avgjøres saken av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 100. Det oppnevnte styre er kreatureiernes representant i alt, hva der vedkommer driftevegen, og har bl. a. å ordne det nødvendige så vel angående vegens istandbringelse som angående dennes samt hvile- og beiteplassenes bruk. Nærmere regler herom gjeldende for fem år utferdiges av styret med fylkesmannens stadfestelse.

Styret sørger for innfordring av den i de utferdigede regler fastsatte årlige avgift hos dem, som benytter vegen. Innfordringen skjer på den måte som i reglene bestemt.

Styret sørger likeledes for, at den ved overenskomst eller skjønn bestemte årlige erstatning blir utbetalt rette vedkommende innen den tid, som er fastsatt i reglene.

§ 101. Når sådan tillatelse, som omhandles i § 97, er meddelt, skal — hvor minnelig overenskomst ikke oppnås — så vel utstrekningen og beliggenheten av driftevegen med tilhørende hvile- og beiteplasser som erstatningens størrelse bestemmes ved skjønn.

Hvile- og beiteplasser kan ikke forlanges utlagt i dyrket mark eller i naturlig slåtteland, der ligger i nærheten av hjemmemarken.

Skjønnnet er berettiget til hos styret å erholde de for skjønnets avgivelse nødvendige opplysninger, bl. a. om antallet av de kreaturer, som antas årlig å ville bruke vegen.

§ 102. Hvor ikke vann, fjellside eller lignende danner naturlig 28 mars. grense, bør så vel veg som hvile- og beiteplass ved styrets foranstaltning avgrenses ved lett synbare merker og grensene beskrives i skjønnsforretningen.

§ 103. Erstatningen skal — særskilt for hver eiendom — bestemmes til et årlig beløp for hvert kreatur, som drives etter vegen, og skal erlegges for minst 1 000 småfe eller 200 storfe (herunder hester). 5 småfe regnes like med 1 storfe. Erstatningen tilfaller eiendommens bruker, såfram denne er en annen enn eieren og det ved kontrakt ikke er annerledes bestemt.

§ 104. Drifteveg samt hvile- og beiteplass, som er ervervet med hjemmel av foranstående bestemmelser, skal stå åpen til bruk i omhandlede øyemed for alle, som betaler den i de utferdigede regler fastsatte årlige avgift.

Før drifteveg samt hvile- og beiteplass benyttes, må anmeldelse i betimelig tid innsendes til styret med oppgave over det omtrentlige antall dyr, som skal drives.

§ 105. Det avgitte skjønn er bindende for partene i minst fem år. Når fem år er forløpet, kan så vel driftevegstyret som grunneieren — i tilfelle også brukeren — forlange nytt skjønn, som i så fall likeledes blir gjeldende i minst fem år.

Ved disse fornyede skjønn avgjør skjønnet, hvem der skal betale skjønnsomkostningene.

§ 106. Kongen kan bestemme, at drifteveg ikke lenger skal benyttes som sådan.

Kapitel XV.

Forskjellige bestemmelser.

§ 107. Med hensyn til skjønn, som foranlediges ved bestemmelser i nærværende lovs annen del, gjelder, hva det i lovens første del er bestemt om skjønn vedkommende offentlige veger, for så vidt det derpå kan få anvendelse og det ikke i lovens annen del er gitt særskilte regler herom.

§ 108. Opphevet.

TREDJE DEL.

Om lovens ikrafttreden m. v.

§ 109. Nærværende lovs kapitel XIV samt kapitel VII, for så vidt bestemmelsene i dette kapitel får anvendelse under kapitel XIV, trer straks i kraft.

For øvrig trer loven i kraft 1 juli 1913.

28 mars.

Fra samme tid oppheves:

Likeså oppheves enhver annen bestemmelse, for så vidt den strir mot nærværende lov.

De i henhold til ovennevnte lover utferdigede særlige regler eller vedtekter skal, for så vidt de i samme inneholdte bestemmelser kunne ha vært lovlig vedtatt i medhold av nærværende lov, bli gjeldende, inntil de ved gyldig beslutning måtte bli satt ut av kraft.

Utgiver: Statsråd-sekretær Leif Østern.

Grøndahl & Søn Boktrykkeri. Oslo.